

LIEDON VETERAANIT HAMMERFESTISSA

Liedon Sotaveteraanit Hammerfestissä.

Ilma oli syksyisen kolea, tuulinen ja pilvinen, kun Liedon torille maanantaina, syyskuun kymmenentenä päivänä kello kuusi kolmekymmentä kokoontuneet Liedon Veteraanien ja Turun Usikirkko-kerhon jäsenet valmistautuivat viiden päivän ruskamatkalle, joka ulottuisi aina Norjan Hammerfestiin asti. Linja-auto lähti matkaan Pertti Rusin ohjaamana, otti loput ryhmän jäsenet mukaan Turusta ja niin matka kohti ensimmäistä yöpaikkaa, Kuusamoaa, alkoi.

— Olen näillä matkoilla aina ollut Ylätuvan Isännän kanssa sään suhteen hyvissä väleissä ja uskon, että meitä nytkin sää suosii sanoi matkan johtaja, Liedon Veteraanien varapuheenjohtaja ja Turun Usikirkko-kerhon puheenjohtaja Aarre Hotokka toivottaessaan matkalaiset tervetulleiksi ruskamatkalle.

Pian aurinko alkoi jo paistaa ja pysähdyimme Pihtiputaalla ruokailemaan oli sää mitä parhain.

Suomussalmen Ämmänsaarella Aarre Hotokka selosti Raateentien ja Juntusrannan taisteluja talvisodan aikana. Tuolloin vihollinen pyrki länteen mahtavalla ylivoimalla, mutta lopulta suomalaiset saivat voiton sekä venäläisestä 163. divisioonasta että sen avuksi tulleesta 44. divisioonasta. Suomussalmella näimme myös kirjailija Ilmari Kiannon hautasaaren.

Nukuttuamme yön Hotelli Kuusamossa jatkoimme matkaa Kemijärven kautta Rovaniemen maalaiskuntaan, jossa tutustuimme Norvajärvellä olevaan saksalaisten sotilaiden graniitista tehtyyn hautakappeliin. Sisälle emme päässeet, mutta ulkopuoleltakin se teki mahtavan vaikutuksen. Kappelialueella oli myös kivipaasi, jonka teksti vapaasti suomennettuna kuuluu: Me muistamme kaikkia sodassa kaatuneita, jotka ovat rakkautemme saavuttamattomissa ja jätämme heidät Jumalan rauhaan. Hautakappeli on saksalaisten rakentama ja ylläpitämä.

— Onko peräpenkki täynnä, kyseli matkan johtaja ja sai vastaukseksi: ”Peräpää on täynnä”. Ja taas jatkettiin matkaa Norvajärveltä Sodankylän kautta Inariin, jossa pysähdyimme ostoksille Karhuntutupaan. Liike on yksi vanhimmista matkamuistomyymälöistä Inarissa ja suvussa jo kolmas polvi hoitaa kauppaa. Linja-autoomme tullut liikkeen edustaja kertoi kaupan takana olevasta, vuonna 1930 löydetystä karhunpesäkeivestä ja kertoili lappalaisten taitoista sekä teki tietysti kauppaa. Yövyimme Kaamasen Kievarissa ja monet kävivät saunomassa ennen nukkumaan menoa.

Seuraavana aamuna pysähdyimme jo parin kilometrin ajomatkan jälkeen sillä kaikki halusivat tutustua ”Jää-

kärit Lapin sodassa 1944” — muistomerkkiin. Muistomerkki esittää rikki ammuttua Lappia ja siinä on teksti: ”Muisto velvoittaa”.

— No, katsokaapa nyt ruskaa, on vähän toisenlaiset maisemat kuin meillä kotona Liedossa, kehoitti matkanjohtaja, kun kolmantena matkapäivänä ajoimme Karigasniemen ja Lakslevin kautta kohti Hammerfestia. Lehtipuut loistivatkin kaikissa keltaisen vivahteissa ja punaista sekä ruskeaa väriä oli myös. Lakselvista lähtien tie seurasi Porsangerinlahtea ja maisemat olivat tosi upeita. Paikka paikoin pilvet ’lepäsivät’ vuorten laeilla.

Tulo Hammerfestiin oli monille suuri elämys, sillä jyrkän vuoren rinteeseen tehty tie kiemurteli upealla näköalapaikalla: toisella puolella pystysuora kallio ja toisella puolella rotko.

Tämä Euroopan pohjoisin kaupunki on erittäin kaunis ja rakennukset ovat melko uusia, sillä Hammerfest tuhoutui miltei kokonaan 2. maailmansodassa.

Matkamme pohjoisin kohta oli saavutettu ja parituntisen tutustumisen jälkeen matkamme jatkui Altan ja Kautokeinon kautta Enontekiölle. Omakotitalot Norjassa olivat yleensä kaksikerroksisia ja kauniiksi maalattuja. Talojen räystäät olivat aika lyhyet.

Oli hauska piipahtaa Norjassa, mutta oli myös hyvä tulla takaisin Suomen alueelle. Siksi Norjan rajan ylityksen jälkeen autossa laulettiin Synnyinmaan laulu ja Kotimaani omppi Suomi.

Kun olimme nukkuneet väsymyksen pois Hetan Majatalossa Enontekiöllä niin jatkoimme matkaa kohti helvettä, ihan totta. Tämä helvetti oli tosin vain Lapin helvetti eli Pakasaivo, joka on luonnonkaunis erämaajärvi Muoniossa Äkäsjokeen laskevan Valkeajoen latvoilla. Järvi on erittäin jyrkkien kallioseinämien ympäröimä. Ylitornioon saavuttuamme menimme taas ulkomaille, nyt ostoksille joen yli Ruotsin Övertorneån puolelle. Pian tulimme kuitenkin takaisin ja kuljimme autoinemme Aavasaksalle, jolla on laaja maine upeista maisemistaan ja kesäyön auringosta. Kannatti kiivetä Aavasaksan tornin seitsemänkymmentäkahdeksan rappua, sillä ympäröivä maisema oli kaunis. Iltakuuden paikkeilla saavuimme Ouluun, jossa majoituimme hotelliin.

Perjantaina neljästoista syyskuuta alkoi matkamme viides ja viimeinen päivä kiertoaajelulla Oulussa. Oulun kaupungin matkailuopas Antero Mikkonen selvitti mielenkiintoisella tavalla Oulun nähtävyyksiä. Tutustuimme yliopistoalueeseen, teknologiakylään, sairaala-alueisiin, kouluihin ja kulttuurilaitoksiin. Hän ei unohtanut huumoriaakaan, vaan kertoi hauskoja kaskuja ja totesi ironisesti: Ookko nä Oulusta, vai ookko nä muuten pöljä.

Kaupunkikierroksen jälkeen suuntasimme kohti Vaasaa, jossa vielä nautimme yhteisen aterian. Tulomatalla meille tarjottiin miellyttävä yllätys: kahvit Huovirinteen Sosialiskodissa matkan johtajan istuessa maksumiehen paikalla. Matkan päättyessä jokainen oli tyytyväinen näkemäänsä ja kokemaansa. Olimme matkanneet viidessä päivässä n. 3500 kilometriä ja nähneet suuren osan Suomea. Matkan järjestäjä ja johtaja Aarre Hotokka sai kaikki kiitokset mieleenpainuvasta ja hyvin järjestetystä matkasta.

Niin ja se sää. Aarre Hotokalla on tosi hyvät suhteet Ylätuvan Isännän kanssa. Kun istuimme autossa pitkiä matkoja, niin taivas oli joskus pilvessä ja hiukan sataa tihuttikin, mutta kun tulimme ulos autosta sää selkeni ja aurinko paistoi.

Pekka Koli
Lieto